

На основа од одредбите на член 7.од Правилникот за автоспортови на Автомобилистичката Федерација на Македонија (АФМ),а од причина за усогласување на работата врзана за стручните и технички прашања за авто спортот на територија на република Македонија,а во склоп со член 32 од Статутот,Одборот за авто спорт на АФМ,го потврди составот на Техничката комисија,обимот на нивната работа,ги одреди и нивните надлежности и го одобри

ТЕХНИЧКИ ПРАВИЛНИК ЗА АВТО СПОРТОВИ НА АФМ

I. ОПШТИ ПРАВИЛА

Член 1.

Техничкиот правилник за авто спортот на АФМ(во понатамошниот текстТехнички правилник) во основа е збир на правила со кои е регулирано делувањето и работата и извршување на должноста на судиите од техничката струка,по кои мора да се придржаваат сите,подоле спомнати субјекти,а се поради правилно одвивање на натпреварите кои се под контрола на АФМ .

Со овој Технички правилник се уредува:

- I Општи правила
- II Организација на Техничката комисија за авто спорт
- III Водач на Техничката комисија на организаторот(ТКО)
- IV Техничка комисија на организаторот
- V Основни технички исправности на возилата
- VI Технички прием
- VII Дополнителна контрола
- VIII Завршна техничка контрола на натпреварот
- IX Начин на техничка контрола по основ на.

Член 2.

По основ на одредбите од овој Технички правилник на АФМ,Техничката комисија пред секоја натпреварувачка сезона донесува Додаток на Техничкиот правилник за авто спортови.

Со Додатокот на Техничкиот правилник се одредуваат техничките услови,односно дополненија за важечки технички услови за натпреварувачките возила и опремата на пилотите,кои се однесуваат за распишаните дисциплини на авто спортовите за тековната година.Техничките услови не можат да се менуваат во текот на натпреварувачката сезона.

Од овие наведени одредби се иземаат сигурносните одредби кои се применуваат веднаш по усвојување и објавување на рокот за почеток на употреба од страна на Техничката комисија за авто спортови.

Член 3.

Одредбите на овој Технички правилник се во согласност со Правилниците на Меѓународната автомобилистичка организација - ФИА и во согласност со правилниците на АФМ. Прашањата кој не се средени со овој правилник и со Додатокот на Техничкиот правилник за тековната година, а е во врска со натпреварувачки возила и опрема, ќе се одлучува со примена на релевантен правилник на АФМ и релевантен правилник на ФИА.

Член 4.

На сите натпревари кои се одржуваат под контрола на АФМ сите пилоти, копилоти, судии и лица кои припремаат натпреварувачки возила (механичари), должни се да ги почитуваат неговите одредби.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ТЕХНИЧКАТА КОМИСИЈА ЗА АВТО СПОРТОВИ

Член 5.

Техничката комисија за авто спортови на АФМ (во понатамошниот текст ТКАС) е стручно тело на Одборот за авто спорт на АФМ кое работи по свој деловник.

Одлуките донесени на седниците на Техничката комисија задолжително ги спроведуваат сите членови без осврт на личниот став кој е земен на седницата кога се расправало за предлог одлуката. Одлуките ги потврдува Одборот за авто спорт.

Член 6.

Техничката комисија за авто спортови на АФМ ја сочинуваат претседател, заменик претседател и еден член.

Техничката комисија на АФМ ја именува ОАС, а од редовите на судии со положен или признен стручен испит.

На предлог од страна на Техничката комисија за авто спортови, ОАС ги именува и водачите на ТКО по постоечките дисциплини како за дисциплини кои ќе влезат во бодовниот систем на натпревари за Шампионат на Македонија. Мандат на членовите е 4 години, со можност на повторен избор.

Техничката комисија може да ги користи и услугите на секретар/-ка на АФМ ако е поради обимот на работата тоа потребно.

Член 7.

Техничката комисија ги извршува следните работи и задачи:

- изработува Додаток на Техничкиот правилник за секоја натпреварувачка сезона
  - соработува со останатите стручни тела на АФМ
  - во соработка со ОАС,распоредува водачи на ТКО за поедини натпревари
  - ги прати сите годишни промени кои ќе ги усвои ФИА,особено Додаток „J,, и редовните билтени,кои ФИА месечно ги издава.За сите технички измени ги известува членовите на АФМ по пат кој одговара за известување на ТКАС
  - соработува со производителите на возила и специјализирани спортски сервиси
  - именува и овластува организации,претпријатија и лица за извршувања на атестирања на возила и опрема
  - соработува со Комисијата за судии за донесување програма за полагање испит за техничките особи на натпреварите и обавува практично испитување на кандидатите
  - соработува до ОАС по сите технички прашања,а следјќи го развојот на авто спортот во светот,предлага најсоодветни решенија
  - по потреба иработува напаствија за работа на Техничката комисија на организаторот

III. ВОДАЧ/ПОМОШНИК ВОДАЧ НА ТЕХНИЧКАТА КОМИСИЈА НА ОРГАНИЗАТОРОТ(ТКО)

Članak 8.

Должност на водачот на ТКО односно на помошникот на водачот,на натпревари кои ги распишува АФМ,ги извршуваат само именувани судии према посебен распоред кој се објавува пред почеток на натпреварувачката сезона.Во случај на спреченост,за што мора да биде известен Претседателот на ТКАС најмалку 5 дена пред почеток на натпреварот,ТКАС ќе именува замена.Одлука за тоа ,во пишана форма донесува Претседателот на ТКАС и по пат на АФМ го известува организаторот на натпреварот.

Ако на поединечно натпреварување не се појави водителот на ТКО и/или неговиот заменик,таа должност може да ја извршува судии со техничка струка кои се затекнале на лице место,а се наоѓаат на пописот судии техничари и истото мора записнички да се констатира на 1 седница на жири комисијата на тој натпревар.

Организаторот на поединечно натпреварување должен е да достави Посебен правилник на водачот на ТКО и на Пфретседателот на ТКАС најмалку 30 дена пред одржување на натпреварот.

Член 9.

Водач ТКО/помошник водач на натпреварот ги има следната должност:

- да пред почетокот на работата на Техничката комисија на организаторот на натпреварот,да прегледа дали организаторот осигурал соодветен простор за прием на возилата- *parc ferme*

- дали припремил работилница со стандарден механичарски алат
- по барање на АФМ или на организаторот на натпреварот пред почетокот на манифестацијата, да изведува технички прием на сите натпреварувачки возила.
- на никого нему дава службени информации , освен на претседателот на жири или на директорот на натпреварот
- ги спрема и со потполна одговорност ги потпишува извештаите и ги предава на горе споменатите лица кои даваат налози како да се постапи понатака
- употребува мерни инструменти кои го пропишала ТКАС
- по завршување на натпреварот да поднесе извештај на Претседателот на ТКАС со оценка за условита за работа и кооперативноста на организаторот
- да поднесе дисциплинска пријава против организаторот и одговорните лица, ако не се осигурани потребни услови за работа на водачот на ТКО и неговите помошници и ако на било каков начин е оневозможен во извршување на својата должност
- да биде присатен на седниците на жириито на натпреварот
- да донесе на натпреварот мерни инструменти и мерна опрема и посебен алат за обавување на техничкиот прием и преглед.
- Помошникот(еден или повеќе) може да биде во функција водач на техничка комисија на некое друго куп натпреварување. Тоа значи дека он може да обавува проверки и завршни прегледи на возилата на предметниот куп и за тоа да го известува водачот.

Член 10.

ТКАС препоречува употреба на обрасци како:

“Молба за издавање-продолжување Техничка книшка за натпреварувачко возило”, “Записник за извршен технички преглед на возилото”, и “Приговор на техничка исправност на возило” кои можат да се добијат кај водачот на ТКО.

Член 11.

Кога членот на техничката комисија, односно водачот на ТКО патува по задача, трошките ги подмирува АФМ, или организаторот на натпреварот, зависно од целта на патувањето:

- за службени состаноци на Техничката комисија или помош на поединечно , АФМ
- за извршување на задачи како водач ТКО на натпревар, организаторот на натпреварот

Организаторот на натпреварот е должен на водачот на ТКО да ги исплати трошките по пресметката кои ги поднесува водачот на ТКО, најкасно на последната седница на жири комисијата или пред доделување на признанијата. Неизвршување на оваа обврска на време и во потполност, повлекува дисциплинска одговорност за организаторот на натпреварот, со доставување на пресметката за дополнителни трошкови кои можат да произлезат од тоа. Трошките на помошникот на водачот на ТКО (освен на

помошникот кој преставува технички водач на купот)и трошковите за транспорт на опремата на ТКАС ги исплатува организаторот. Доколку судиите техничари доаѓат на натпреварот од исто место се препорачува употреба на исто возило.

IV. ТЕХНИЧКА КОМИСИЈА НА ОРГАНИЗАТОРОТ

Член 12.

Техничката комисија на организаторот(ТКО),на чело со водачот на ТКО извршува преглед (контрола) на сите возила пред,за време и после натпреварот,а поради утврдување,дали возилата и опремата одговараат на пропишаните технички и сигурносни правила.За службените наоди,водачот на ТКО го известува жирито и директорот на натпреварот во пишана форма,поради донесување на нивна одлука или за добивање на понатамошни налози.

Член 13.

ТКО во својот состав мора да има најмалку два односно три члена.На чело на ТКО е водачот со специјалистичка лиценца за технички судија кого ТКАС го објавува пред почеток на натпреварувачката сезона.Втората особа е помошникот на водачот на ТКО кој исто така се наоѓа на пописот на судии на ТКАС.Кај меѓународните составни натпревари во дисциплините А01,А02 и А03 организаторот е должен да обезбеди и двајца помошници. Дополнително ако организаторот на натпревар од дисциплина А03 предвидува обележување и проверка на гумите на натпреварувачките возила,потребно е ТКО да се зголеми за уште еден помошник од списокот на судии техничари.

Освен судиите техничари кои ја сочинуваат ТКО,организаторот треба да осигура уште едно помошно лице(аутомеханичар,кандидат за судија техничар и сл.)Ако е распишан посебен куп со идентични возила ТКО во својот состав треба да има и помошник кој е именуван од организаторот на купотда се грижи за исправност на возилата на тој куп.Овој помошник не мора да биде судија техничар на АФМ но мора да биде стручно (техничко)лицекое го познава техничкиот правилник и возилото на купот.

Член 14.

Во дисциплината А 07(оценско рели)ТКО ја аочинува само водач кој мора да има лиценца судија техничар.Донесување на стандардната мерна опрема на ТКАС нее задолжително ама техничарот мора да има можност,по потреба точно да ја измери должината на возилото.

Член 15.

Наодот на ТКО кој содржи согледана техничка неисправност на возилото или опремата,со предлог на водачот на ТКО а во врска со решавање на предметниот случај,се доставува на директорот на натпреварот или на било кој член на жирито во пишувана форма.Жирито на натпреварот ќе донесе предлог/одлука ќе ја верифицира и нареди нејзино спроведување.

V. ОСНОВИ ЗА ТЕХНИЧКА ИСПРАВНОСТ НА ВОЗИЛОТО

Член 16.

Основа за утврдување на техничката исправност на натпреварувачкото возило ја сочинува:

1. Хомологациските листови на возилото со додатоци
2. Додаок Ј ФИА ИСЦ(прирачник ТКАС)
3. Додаток на Техничкиот правилник на АФМ за тековната година
4. Книшката на натпреварувачкото возило
5. Законот за безбедност на патиштата со пратечките акти (А 03,А 07)
6. Технички правилник кој одговара за соодветен куп натпревар

VI. ТЕХНИЧКИ ПРИЕМ

Член 17.

Пристап на натпреварот почнува во просторот за прием на пилоти(и копилоти),каде превземаат стертни броеви(ако немаат одредено)и пропаганден материјал(налепници и сл.)Потоа следува технички прием на натпреварувачкото возило.Техничкиот прием подлегнува на следните проверки:

- дали возилото одговара(визуелна проверка) на категорија,група и класа за кое е пријавено
- општ изглед на возилото према хомологацискиот лист и правилниците
- проверка на сигурносната опрема(заштитниот кафез,противпоѓарен апарат,сигнални светла,куки за влечење,седишта со појаси и сл.)
- Проверка на опремата од пилотот и копилотот(комбинизон,кацига,долна облека,ракавици,патики итн.)
- стартни броеви,задолжителни налепници.

Член 18.

Обврска на натпреварувачот е да на техничкиот прием дојде со средено (испрано)возило,опремено за натпреварување,со поставени стартни броеви,задолжителни налепници на организаторот/спонзорот,име на пилотот (и копилотот на рели натпреварувања),како и со националното знаме(на меѓународните натпревари),на за тоа предвидените места.

Член 19.

На барање на водачот на ТКО пилотот е должен да даде на увид хомологациски листови(со додатоците)на своето возило,како и Книшката на натпреварувачкото возило.Сите понатамошни проверки од презентираниите хомологациски листови.

Članak 20.

Организаторот е должен за вршење на техничкиот преглед да одреди/припреми доволно голем простор кој е со овозможен пристап за

возилата. Потребно е да просторот за технички преглед да се наоѓа што поблиску до просторот за верификација.

Ваков простор се препорачува (но не задолжително) и на натпреварите на дисциплината А 07 и А 09.

VII. ДОПОЛНИТЕЛЕН ПРЕГЛЕД

Член 21.

ТКО може во секој момент за време на натпреварот да направи дополнителен преглед (блиц контрола) на возилото, а нарочно по налог на директорот на или жирито. Таква контрола обично се одвива во предстартниот простор и после брзинските испити на рели натпревари. Преглед на моторниот простор, како и внатрешниот простор на возилото (кабина) може да се изврши само во присуство на пилотот на возилото или службен преставник на натпреварувачот со писмено овластување.

VIII. КОНЕЧЕН ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД НА НАТПРЕВАРОТ

Член 22.

ТКО конечен преглед (контрола) на возилото на натпреварот се изведува по налог на жирито на натпреварот а на предлог и договор со водачот на ТКО. Натпреварувачот чие возило е предмет на конечен преглед и можност на расклопување на возилото кое е должен да обезбеди механичар и алат за преглед на возилото и можност за расклопување на возилото. Натпреварувачот исто така нема право за надокнада на трошкови кои можат да настанат со прегледот (освен трошкови на потрошен материјал и делови кои се нужни за повторно склопување. Натпреварувачкото возило може да биде предмет на технички преглед без оглед на редоследот на натпреварот.

Член 23.

По успешно завршениот преглед се потполнува соодветен формулар, кој го потпишува пилотот/натпреварувачот чие возило било предмет на контрола. Во случај пилотот да не сака да го потпише наодот, возилото останува под надзор на организаторот на натпреварот, до конечна проверка за која одлучува жирито на натпреварот.

IX. ПОСТАПКА ПО ЗАВРШНИОТ ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД ПО ПРИГОВОР

Член 24.

Приговори по кој се бара контрола на возилото, се поднесуваат најкасно 30 минути по објавување на привремените резултати за поединечни класи.

Член 25.

Приговорите задолжително се поднесуваат за секое возило посебно со наведување на член од правилникот или хомологацискиот лист према кој се бара проверка на возилото односно на одреден склоп.

Пред приговорот да се прифати од страна на жирито на натпреварот, водачот на ТКО со свој потпис на вложениот приговор мора да потврди дека истиот е јасно формулиран и дека како таков може да се прифати. Жирито во договор со водачот на ТКО одредува проценка на трошковите за преглед, а поради уплата на соодветна гаранција (уплата во готово). Ако вложувачот на приговорот во рокоот одреден од страна на жирито не ја уплати бараната гаранција приговорот нема да се прифати. Жирито во договор со водачот на ТКО донесува проценка на трошковите на прегледот, а од причина за уплата на соодветна и задолжителна гаранција (уплата во готово). Ако вложувачот на приговорот не ја плати бараната гаранција приговорот нема да се прифати.

Без налог/одлука на жирито на натпреварот, ТКО нама да отпочне со контрола (проверка) на возилото на кое вложен приговор.

Член 26.

Во тек на контролата право на присуство имаат членовите на ТКО, кои воедно и извршуваат потребни мерења како и пилотот и/или лице со полномошно од страна на пилотот чие возило се контролира. Освен наведените лица, одвивање на контролата можат да ја пследат директорот на натпреварот и еден член од жирито.

Пилотот не може да ја одбие контролата на возилото а во случај да ја одбие ќе се смета дека возилото е неисправно, а пилотот ќе биде предмет на дисциплинска постапка т.е. против него ќе се поведе дисциплинска постапка.

Член 27.

Пилотот на чие возило е даден приговор, односно неговиот механичар, должен е да ги изврши сите механичарски работи се поради потреба да деловите на кои е даден приговор да ги достави на комисијата во нормален рок на увид за контрола. Пилотот е исто така должен да го обезбеди целиот специјален алат кој е потребен за контрола на возилото.

Член 28.

Финансиските работи околу доставениот приговор ги води организаторот на натпреварот. Во случај на неоправдан приговор гаранцијата ќе послужи за покрите на трошковите кој се однесуваат за контрола на возилото како што се:

- a) задржување надвор од програмата на натпреварот од предвидената сатница на водачот на ТКО и неговиот помошник поради мерење и составување на записник,
- b) задржување на пилотот и неговата особа со полномошно поради мерење на дотичното возило, исто така надвор од програмата предвидена со сатницата на натпреварот.
- c) користење на влечно возило, освен за превоз на возилото до работилницата на организаторот.
- d) изнајмување на работилница, надвор од утврдената сатница,

- е) трочкови за склопување на возилото, делови и потрошен материјал (масло, заптивки и сл.)

За сите приговори и прверки на возилото организаторот е должен да води евиденција на трошковите.

Член 29.

Подносителот на приговорот или негов застапник со полномошно има право да ја прекине работата на ТКО ако согледа дека има зголемување на трошковите на истиот. До тогаш настанатите трошкови се на терет на вложувачот на приговорот. Барање за престанок на контролата може да поднесе и пилотот на кого е даден приговорот. Со тоа признава дека неговото возило е неисправно и е согласен со дисциплинска казна од тежок прекршок.

Член 30.

По извршениот технички преглед на основа по поднесен приговор, доколку се покаже дека истиот е неоправдан, пилотот чие возило било контролирано (расклопено), подносителот на приговорот мора да ги сноси сите трошкови за повторно составување на возилото, а организаторот на натпреварот со тоа ги превзема сите административни работи на таа постапка (документација, доставување сметки, плаќање и др.) Спецификација на трошковите се составува према нормативите и ценовникот према фабричкиот сервис на предметната марка на возилото. Во случај да натпреварувачот докаже дека неговото натпреварувачко возило го спремала специјализирана работилница, нивната спецификација е основа за плаќање на трошковите за склопување на возилото. Во случај да уплатената гаранција не е доволна за подмирување на целосните трошкови за кои стнува збор во овој член, дополнителна уплата мора да се изврши во законски рок од прием на конечната пресметка од организаторот на натпреварот. Во спротивно, клубот на „оштетениот“, пилот доставува известување до генералниот секретар или до за тоа надлежно тело во АФМ, кое веднаш доставува барање за суспензија кај дисциплинскиот судија за авто спортови на АФМ.

Член 31

По извршената проверка по приговорот, водачот на ТКО на натпреварот пополнува „Записник“, со сите потребни податоци за извршените мерења. „Записникот“, кој во продолжение мора да содрѓи и решение, односно одлука на водачот на ТКО во врска со техничката исправност на возилото, кое го доставува на директорот или на жирито на натпреварот како би можеле истите да донесат конечна одлука. Организаторот на натпреварот е должен конечната одлука на жирито, во пишувана форма да ја достави на вложувачот на приговорот, како и на пилотот чие возило било ставено на преглед. Доколку приговорот е

оправдеан, „Записник,, може да добие пилотот чие возило е контролирано само со посебно барање до организаторот на натпреварот.

Член 32.

Евентуална понатамошна жалбена постапка(арбитража)на било која од страните во настанатиот спор,че се решава со одредбите на Правилникот за авто спортови.На воспоставени мерки извршени на возилото во текот на прегледот на истот,не е можно да се бара арбитража до надлежните органи на АФМ.

X. ЗАВРШНИ ОРДЕБИ

Член 33.

Тумачење на одредбите на овој Правилник на натпреварот е во надлежност на жирито на истиот,а во понатамошна жалбена постапка на Апелациската комисија на АФМ.

Член 34.

Овој Правилник е одобрен на седница на Одборот за Авто спортови на АФМ а че се применува од денот на неговото објавување.

Претседател на Техничката комисија
за авто спортови на АФМ

Ристо Делев

Претседател
Одбор за авто спортови

Ранко Станојковски